

በኢዲስ አበባ የኮሪየንታል ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ጉባኤ

እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ በደሙ የዋኝት ቤተ ክርስቲያን በስሙ ማመንን መሠረት ጉልላት አድርጎ ከተቋቋመችበት ጊዜ ጀምሮ ሥራዋ ያልተገታ ዓላማዋ ያልታጠፈ ቢሆንም፡- በዘሯ መካከል እንክርዳድ፡ በማጎበሯም ውስጥ የሚያለያይ ምክንያት አልታጣም፡- ስለዚህም ወልድ ዋሕድ የሚለውን ቃል መሠረት አድርጎ አንድ እግዚአብሔር ማለትን በአንድ ሃይማኖት ፤ በአንድ ጥምቀት የምትሰብክ ስትሆን ከመጀመሪያው ጀምሮ ጦርነት አልጠፋላትም ፤ በየጊዜውም መለየት እየተፈጠረ እየጸና ስልሔድ አራተኛው መቶ ዓመተ ምሕረት ሦስት ታላላቅ ጉባኤዎች ለመታሰቢያነት ትቶ አልፎ አል እንዚህም ጉባኤ ኒቅያ፡ ጉባኤ ቁስጥንጥንያ፤ ጉባኤ ኤፌሶን ናቸው።

ይህም ሳያግድ ቀርቶ በአምስተኛው መቶ አጋማሽ ላይ ቤተ ክርስቲያን ከሁለት ተከፈለች ፤ በሰባተኛው መቶ ዓመተ ምሕረት አጋማሽ ላይም ከክርስትና ወይም ከይሁድና ያልሆነ አንድ እግዚአብሔር ማለትን ብቻ በቃል የሚሠነዘር ሌላ የቤተ ክርስቲያን ተቋቋሚ ኃይል ወይም ክፍል ተነሣ፤ ይህም ተቋቋሚ ኃይል ሁለቱንም የቤተ ክርስቲያንን ክፍሎች አጠምሮ የሚመታ ሆነ፤ ይህም ሆኖ ሁለቱም የቤተ ክርስቲያን ክፍሎች የየግል ዓላማቸውን እያሰፉ ፤ ጥላቻን እያበረቱ ከመሔድ በቀር አንድ ሆነው ጠላትን ለመቋቋም አልፈሉም በሽታውም ፈውስ ስለ አጣ በአሥረኛው መቶ ዓመተ ምሕረት አጋማሽ ላይ ሌላ መለያየት ተደረገ፤ ከዚህም የሚበልጥ በአሥራ አምስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን አራተኛ ልዩነት መጣ፤ በዚህ ዓይነት ሲመለከቱት ቤተ ክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ በአራት አጠቃላይ ጓድ ተከፍላ ትገኛለች፤ ይህ መለያየት ቤተ ክርስቲያንን እየከፋፈለ ከመሔዱም በላይ ዓለም የሃይማኖት ነገር በጉዳዮችን ውስጥ አይግባ እስከ ማለት እንዲደርስና በዚያም አልፎ እግዚአብሔር የለም ወደሚለው ስንፍና እንዲያመራ አድርጎታል፤ ይህም በክርስቲያኖች ልቡና ብርቱ መቆቆቅ ስለ አሳደረ በዓለም አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ አንድ እንሁን የሚለው የተስፋ ጭላንጭል መታየት ጀምሯል፤ ይህም ተስፋ ለፀበይት ጉባኤያት ልደት ምክንያት ሆኗል።

በዚህ መሠረት በ፲፱፻፺፯ ዓ.ም፡ የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ጉባኤ በግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጋባዥነትና አስተናጋጅነት በኢትዮጵያ አዲስ አበባ በአፍሪቃ አዳራሽ ተደርጓል፤ እነዚህም ወልድ ዋሕድ ኢየሱስ ክርስቶስ አንድ አካል፡ አንድ ባሕርይ ነው፡ በማለት የሚተባበሩት የኢትዮጵያ የእስክዳርያ፡ የሶርያ፡ የአንጻኪያ፤ የአርማንያ አብያተ ክርስቲያናት ናቸው።

ዓለም፡ የሃይማኖትን ጉዳይ ራቅ ፤ ፈቀቀ ፤ ገለል አድርጎ ለምድራዊ ኑሮ ለኃላፊው ሥራ በሚጣደፍበት ጊዜ ሥጋዊው ያለ መንፈሳዊ ሕይወት፡ ምድራዊው ያለ ሰማያዊ

ሀብት ተለይቶ ሊኖር የማይችል፣ በጠቅላላውም በእግዚአብሔር ፈቃድ፣ በእግዚአብሔር መንፈስ የማይመራ ሕይወት ከንቱ መሆኑን አጥብቀው የተመለከቱት ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዓላማቸውን ወስነው፣ በእውነተኛው ሃይማኖት ጸንተው ስለሚሠሩና ስለሚመሩ ለአብያተ ክርስቲያናት ጥላ ከለላ ሆነው ተገኙ፤ ይልቁንም ከኢትዮጵያ በቀር አራቱ አብያተ ክርስቲያናት በጠላት ተከበው የሚኖሩ ስለሆነ ኢትዮጵያ ለጉባኤያቸው ታላቅ ተስፋ ሆና ተገኝታለች።

በዚህ ምክንያት የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት ጉባኤ ሥራውን በኃይለ ሥላሴ በሰላም በፍቅር ጀምሮ በኃይለ ሥላሴ በሰላም በፍቅር ጨረሰ፤ በጉባኤው ውሳኔም የሃይማኖት ጠባቂ የሃይማኖት ጋሻ የለሚውን ከፍተኛ ስም ልጃ ንሆይ ሰጠ፣ ከዚህ ቀጥሎ ጉባኤው የተከፈተበትንና የጉባኤውን ውሳኔ እንመልከት።

ከኤፌሶን ጉባኤ ወዲህ አህጉረ ዓለም ነክ የአብያተ ክርስቲያናት ጉባኤ በእነት ማማቾች አብያተ ክርስቲያናት መካከል ሲደረግ፣ ይህ የመጀመሪያ ጊዜ ነው፣ ስለዚህም ይህ ጉባኤ ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴን ባንድ በኩል በቀድሞ ጊዜ ዐበይት ጉባኤያትን ከሰበሰቡ ደጋግ ነገሥታት ሲያስተባብራቸው፣ በሌላ በኩል ደግሞ ከፍ አድርጓቸው ይገኛል።

ምክንያቱም እነዚያ የቀድሞቹ ነገሥታት በጉባኤ የሰበሰቡ በክፍለ ግዛታቸው ያሉትን የአብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ነው፤ በሰላማዊ መሪ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጥላ ሥር የተሰበሰቡ የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ግን፣ በጃንሆይ እውነተኛ ሃይማኖት በጃንሆይ ንጹሕ ፍቅርና በተቀደሰ አመራር እንጂ በተገዢነት አይደለም፤ እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት ምንም እንኳን ከረዥም ጊዜ ጀምሮ የሃይማኖት መሠረት ያላቸው ቢሆኑና ያንኑ አጽንተው የኖሩ ቢሆኑም ኑሯቸው በተኩላ መካከል በመሆኑ ብዙ የት ግል ኑሮ እንዳለባቸው አይጠረጠርም፤ ስለዚህ ለጥ ቂት ጊዜም ቢሆን ከዚያው ወጣ ብለው በገናና መንግሥት በሰላማዊና በሃይማኖታዊ ንጉሠ ነገሥት የምትደገፍና የምትጠበቅ ቤተ ክርስቲያን ማየታቸው መንግሥተ ሰማያትን በዐረቦን እንዳይከት ያህል የሚያስቆጥር ነው። በአንጻሩም ስብሰባቸው ለኢትዮጵያ በረከትን ሰጥቷል።

ይህ ሁኔታ ጃንሆይን ከባህታሪኮች በላይ፣ ታሪካቸውንም ከታሪክ በላይ፣ ስለሚያደርገው ጉባኤው ለትውልድ የማይረሳ የድንቅ ድንቅ ነው።

ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት የምሥራቅ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎችን ጉባኤ በከፈቱበት ዕለት ያደረጉት ንግግር።

ብፁዓን ወቅዱሳን አባቶች።

የቤተ ክርስቲያን አባቶች ለአንድ ዓላማ በዚህች በታሪካዊት አገራችን በኅብረት መገኘታችሁ፣ ናሁ ሠናይ ወናሁ አዳም፣ ሰበ ይሄልወ አኃው ኅቡረ፣ ያለው የዳዊት መዝሙር ሁልጊዜም አዲስ መሆኑን ያስገነዝበናል።

ቅዱሳን አባቶች።

በጥልቅ እንደምታውቁት ሁሉ የቤተ ክርስቲያን አንድነት በፈቃድ እግዚአብሔር የተደገፈ ነገር ስለሆነ ታላቅ አብነት በመሆኑ ለሰው ልጅ ጠቅላላ ኅብረት ሆነ። ወይም ለልዩ ልዩ ሃይማኖት ተከታዮች አንድነት ደገፋ እንጂ ዕንቅፋት ቢሆን አይችልም። ጥንታውያን የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከሐዋርያት ጀምሮ ከዚያም በኋላ የነበሩት

ኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት

The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianortho.dox.org

ሐዋርያዊ የሥራ አመራርንና የመንፈሳዊ ትምህርት አሰጣጥ ፤ ጉዳይ ሁሉ በሲኖዶስ በኅብረት ይሠሩ እንደነበረ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ በሰፊው ያስረዳል ። በዚህ አኳኋን ተገናኝተው ፡ ተወያይተው የጋራ ችግርን ማስወገድ ከዕለት ወደ ዕለት እርምጃቸውን ሊቀጥሉ ችለው ነበር ።

ብፁዓን ወቅዱሳን መሪዎች ፡ የተከበራችሁ አባቶች ፡ ወደዋናው ከተማችን እንደ ትመጡልን ጥራቶችንን ስንልክላችሁ የእናንተ እዚህ መገኘት በተለይ የቤተ ክርስቲያንን አንድነት እንደዚሁም የሰው ልጆችንም የአንድነት መሠረት እንደሚደግፍ ተስፋ በማድረግ ነው ።—

ዛሬ ባለንበት ዘመን እንኳን የሰላም ምንጭ የሆነችው ቤተ ክርስቲያን የዓለም መንግሥታትም ቢሆኑ የቀድሞውን የመለያየት መንፈስ ትቶ በኅብረት መሥራት የጋራ ችግርን በማስወገድ ስፍ ያለ ጥቅም እንደሚሰጥ ተረድተው በሚያስደስት አኳኋን ተገባራቸውን ሲፈጽሙት ይገኛሉ ። ይህ ተባብሮ መሥራትና የጋራ ችግርን ማስወገድ ጥንቱኑ ከቤተ ክርስቲያን የተወለደ ስለሆነ ፡ ቤተ ክርስቲያን ከዚህ ተግባር ውጭ ልትሆን አይገባትም ።—

ኢትዮጵያዊት ቤተ ክርስቲያን እንደ ሃይማኖታችን ጥንታዊት ናት ። ታሪክዋም በማያወላውለው በሕዝብዋ የእምነት ጥንካሬ ዝና በሰማዕታትዋና በቅዱሳንዋም ገድል የተሞላ ነው ። የሕዝባችን ታሪክ ከቤተ ክርስቲያናችን ታሪክ ጋራ ተያይዞ የኖረ እንደ መሆኑ መጠን ቤተ ክርስቲያናችን ብሔራዊ አንድነታችንን ያጠነከረችና የመንፈስ ብርታትም ለሕዝባችን የሰጠች ናት ።—

ኢትዮጵያ እንግዳ ተቀባይ አገር ናት ። ከ፩ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ጀምሮ በየጊዜው ከግብፅና ከሶርያ እንዲሁም ስሌሎች አህጉር የመጡትን አባቶች ስትቀበልና ስታስተናግድ የኖረች አገር መሆኗን ለማስታወስ ያህል ቅዱሳን ብለን የምናከብራቸውን አባቶች ተሰጋቱ ቅዱሳንና አቡነ ገብረ መንፈስ ቅዱሳንን ለአብነት እንጠቅሳለን ። እነዚህም ቅዱሳን አባቶች በማስተማር ገዳማትን በመመሥረት ለሀገራችን የሰጡት መንፈሳዊ በረከት ከፍ ያለ ስለሆነ ለሰማቸው መጠሪያ የገዳማትና የአብያተ ክርስቲያናት ሐውልት ቆሞላቸዋል ።—

በጥንት ዘመን የቤተ ክርስቲያን እምነት አንድ በነበረበት ጊዜ ሀገራችን ከቢዛንቲን ህገሥታት ጋር የቅርብ ግንኙነት ነበራት ። የክርስቲያን አህጉርን ክርስቲያን ያልሆኑ ገዥዎች ቀንበሮ ተጭናቸው በነበረበት ጊዜም በብዙ የሚቆጠሩ ያሃይማኖት ለይተኞችን አስጠግታለች ።

እንደዚሁም ቀደም ብሎ የእስላም ሃይማኖት መሥራች ተከታዮች ስለ ሃይማኖታቸው በተሰደዱ ጊዜ እነሱንም ተቀብላ መጠገያ ስጥታቸዋለች ። ሀገራችን በሰሜናችንና በምሥራቃችን ካሉት ክርስቲያናች ወንድሞቻችን ጋር የነበራትን ግንኙነት ለማስፋፋት ያዳገታት ግን ፤ የቅርብ ኃረቤቶቻችን የሆኑት አህጉር ክርስትናን ከለቀቁ በኋላ ነበር ። ሆኖም ኢትዮጵያ ሀገራችን የክርስትና ደሴት እንደመሆኗ ክርስትናን ከተቀበለችበት ዘመን ጀምሮ የክርስቲያንነት እምነቷን ሳታገድል ከጥንት ቤተ ክርስቲያን ጋር ያላት ግንኙነት

እንዳይቋረጥ ከመጣጣር አልባዘነችም ። ቤተ ክርስቲያን የእስክንድርያው የቅዱስ ማርቆስ ልጅነቷን አጽንታ መኖርዋን የማያውቅ ማን ይገኛል? ዛሬ በኅብረት ተሰብስበን ለመወያየት ያበቃን የዚያ የጥንቱ አንድነታችን ፍሬ ነው ። በክርስትና እምነት እናንተ ከመጣችሁ ባቸው ልዩ ልዩ ሀገሮች ጋር ያለንን ግንኙነት ለመጠበቅ በብዙ የሠሩት አባቶቻችን የኢትዮጵያ ነገሥታትና ሕዝብ በመሆናቸው ያለፉትንም ፣ ያሉትንም ሳናመሰግናቸው አናልፍም ።—

ቅዱሳን መሪዎች ፡

ወደ ሀገራችንና ወደ ቤተ ክርስቲያናችን እንኳን በደኅና ገባችሁ የምንላችሁ በጣም ደስ እያለን ነው ። የእናንተ መምጣት ጥንታዊ የሆነውን ቅዱስ ስሜት ይዘልን መጥቷል ። የእናንተ እዚህ መገኘት መላው ሕዝብ ክርስቲያን አንድ ይሆን ዘንድ በሰው ሁሉ ልብ ለተጠነሰው ምኞት ዋስትናና ምሳሌ ይሆናል ።—

ነገሠ ነገሥት ከሆንበት ጊዜ ጀምሮ ልንፈጽማቸው ከሚገቡ ግዴታዎች አንደኛው በእምነት አንድነት ሲኖራቸው በሀገር ርቀት የተለያዩትን አብያተ ክርስቲያናት ማገናኘት እንደሆነ አምነን ፣ በአምላክ ርዳታ ይህንኑ ለመፈጸም ይህችን ዕለት ስንጠበቅና የእግዚአብሔርን ቅዱስ ፈቃድ ደጅ ስንጠና ነበር ። ቀድሞውንም ከአንደኛው ጀምሮ እስከ ሦስተኛው ለተደረጉት የጥንታዊ ቤተ ክርስቲያን ጉባኤዎች ሁሉ ጠሪዎቹ የቀስጥንጥንያ ክርስቲያናውያን ነገሥታት ነበሩ ። በዚህም እኛ ለቤተ ክርስቲያን ከገባነው ቃል ኪዳን ጋር ተመሳሳይ ሆኖ ያገኘነው እምነት የሚመሳሰሉትን አብያተ ክርስቲያናት አገናኝቶ በኅብረት እንዲሠሩ ማድረግ ነበር ። የገባነው ቃል ኪዳን በዛሬው ዕለት ሲፈጸም በማየታችን እጅግ ደስ ብለናል ።—

ሰው ያሰበውና የተመኘው ሲፈጸምለት ከማየት የበለጠ ደስታ ሊያገኝ አይችልም ። ስለዚህ እኛም ልንሠራው የሚገባንን ግዴታ በመፈጸማችን ፣ የተመኘነውና ያሰበ ነው በሥራ ላይ ውሎ በማየታችን ፣ ለእግዚአብሔር ንጹሕ ምስጋና እናቀርባለን ። ኃይል የሚገኘው ከኅብረት የተነሣ ነው ። በኅብረት የሚሠሩትን በኔ ስም ሁለቱ ሦስቱ ቢሰበሰቡ እኔ በመካከላቸው እሆናለሁ ። የሚሹትንም ነገር እፈጽምላቸዋለሁ ሲል የተናገረው አምላክ ይረዳቸዋል ።—

አያሌ መቶ ዓመታት የኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናቸችን ደንበኛ ግንኙነት ሳይኖራቸው ኖረ ዋል ። የሰፋፈላቸው ምክንያት ቀዋሚ ፍሬ ነገር ያለው ሊሆን ወይም ላይሆን ይችላል ። የሆነ ሆኖ ለፖለቲካዊ ጠብ እንኳን ሰዎች በጉባኤ ተቀምጠው በሰላምና በወዳጅነት መንፈስ ፍቺ በሚፈልጉበት በዛሬው ዘመን አብያተ ክርስቲያናት በተለይ የሚያደርጉት ጥረት ከዚህ ያነሰ መሆን የለበትም ።—

ይህ ያለንበት ዘመን በመገናኛ ረገድ ከፍተኛ እርምጃ የተደረገበት ከመሆኑ የተነሣ የአንድነትና የመቀራረቢያ ዘመን ተብሎ ይጠራል ። ይህን በምናስብበት ጊዜ የስዊድን ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ዶክተር ናታን ዕደርብሎም የክርስቲያኖች ጠቅላላ ጉባኤ በእስቶኮሆልም ከተማ እንደ አውሮፓ አቆጣጠር በ፲፱፻፳፭ ዓ ም ለመሰብሰብ እንዲችል ያደረጉት የቀዳሚነት ተግባራቸው ይታወሰናል ። አሁንም በቅርቡ ባለፈው ገዳር ወር በባቲካን ከተማ በብጹዕ ወቅዱስ ጳውሎስ ስድስተኛ መንፈሳዊ መሪነት

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት

The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianortho.dox.org

የተሰበሰበው ከፍተኛ መንፈሳዊ ጉባኤ ያከናወነውን ሥራ በጥልቅ ተከታትሎን ማሳደግ ለእውነት ነው። ስለዚህ ጉዳይ የኢትዮጵያ ክርስቲያኖችን መሪዎች በአሁኑ ስብሰባችሁ አንዳችም ቁርጥ ውሳኔ እንድትሰጡ አይቻላችሁ ይሆናል ጉዳዩም ባንድ ወገን ወሳኝነት ብቻ የማይፈጸም ይሆናል። ቢሆንም ዕርቅና ግብረትን ሊያስገኙ የሚችሉት መንገዶችና ዘዴዎች ከእናንተ ከመሪዎቹ ሊገኙ እንደሚችሉ እምነት አለን።—

ስለ ዓለም ሰላም መጸለይና መሥራት ክርስቲያናዊ ተግባር መሆኑን በመገንዘብ በጉዳዩ አጥብቃችሁ እንደምታስቡበት በጉባኤው የንግግር ፕሮግራም ይታወቃል፤ የሰው ልጅ በጥበብ በሠራው መሣሪያ እንዳይጠፋ ታላቅ ሥጋት በአስተዋዮች ልቡና ባደረገበት ባሁኑ ሰዓት፣ ምሕረት የሚገኘው በቤተ ክርስቲያን አማካይነት መሆኑን ሳይመለከተው የሚቀር የለም። ከዓለም አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ ጋር በመተባበር ሊሠሩ ከሚገባቸው ሥራዎች አንዱ አይነተኛው ሥራ ይህ የዓለም ሰላም ጉዳይ መሆኑን ማሰብ ይገባል። ክርስቲያኖችን ተብለን የርሱ ወገኖች ሆነን ሳለ በመለያየት እንደተገቡዳን እና ስብ።—

በንግግራችን መደምደሚያ የማኅበራዊ ኑሮን መሻሻል ጉዳይ እንጠቅሳለን። በየትኛውም ክፍለ ዓለም ቢሆን የሰው ልጅ ማኅበራዊ ኑሮ ሊደገፍ የሚችለው በቤተ ክርስቲያን ነው። በጎ አድራጎት የሚሠራው የእግዚአብሔር ቅዱስ ፈቃድ የሚፈጸመው የሰው ልጅም በሥጋዊውና በመንፈሳዊው ረገድ እርምጃውን የሚቀጥለው የማኅበራዊ ኑሮ መሻሻል መልክ ያገኘ እንደሆነ ነው።—

ቅዱሳን አባቶች፡

የእናንተ ከዚህ መገኘት ለሀገራችንና ለሕዝባችን በረከት መሆኑን ስናስብ ዕድለኝነታችን ይሰማናል። ሕዝባችንና ሀገራችን እንኳን በደኅና ከመሐከላችን የተገኛችሁ ሁልን በማለት ደስታቸውን ይገልጧሉ።—

እናንተ ቅዱሳን አባቶች የእግዚአብሔር ሐዋርያት እንደራሴዎች እንደመሆናችሁ ሕዝብና ክህናት ቤተ ክርስቲያንና ምእመናን ጥብቅ ግንኙነት እንዲኖራቸው ለማድረግ እንድትችሉና ይህንንም በመፈጸም ላይ የጋራ ችግር ቢኖርም በግብረት አጥንታችሁ ፍቱኑን መድኃኒት እንድታስገኙ በእምነት እንጠባበቃለን።—

ልዑል እግዚአብሔር በረቅያ ጉባኤ የተሰበሰቡትን ሦስት መቶ ዐሥራ ስምንት ሊቃውንት እንደረዱ ለነርሱም እንዳበራላቸው እናንተንም ይርዳችሁ። ዓይነ ልቡናችንንም ያበራልን። ከየግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ንግግር ቀጥሎ ብፁዕ ወቅዱስ ሞራን ግር አግኛለን ያዕቆብ የሚተለውን ተናገሩ።

ብፁዕ ወቅዱስ ሞራን ግር አግኛለን ያዕቆብ ፫ኛ የአንጾኪያ የመላው ምሥራቅ ፓትረያርክ፣ ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ጉባኤውን በከፈቱበት ቀን ላደረጉት ንግግር የሰጡት መልስ።

ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት
ቅዱሳን አባቶችና ወንድሞች፡
የተወደዳችሁ ክህናትና ምእመናን።—

በዚህ ዓይነት ዓለማዊ ከዚህ በመገኘታችን ከኃይሉ እግዚአብሔር ያለን ፍቅር በጣም ጥልቅ ነው። በልባችንም የሚሰማንን ደስታ ለመግለጥ ቃላት አናገኛለንም። ግርማዊ ጃን

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት

The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianorthodox.org

ሆይ በዚች በተዋበች ከተማዎ አንድነት እንድንገናኝ በማድረግዎ የማይረሳ ዘለዓለማዊ ዕድል አገናኛለሁ። የግርማዊ ነትዎን ንግግር በአዳመጥን ጊዜ በ፪፻፳፭ ዓ ም በነቅያ የተደረገው ሲኖዶስ ይታወስናል።—

በዚህ ጊዜ ንጉሥ ቆስጠንጢኖስ ገብኤውን ሲከፍት ለአደረገው ንግግር የአንጾ ኪያው ቅዱስ ኤዎስጣቲዎስ ንጉሡን በማመስገን መልስ ሰጥተዋል፤ ሆኖም በቅዱስ ጴጥሮስ መንበር ተቀምጠን የዚህ ቅዱስ ሰው ወራሽ ለመሆን የበቃን ነን ለማለት ባንችልም ይህን አስደሳች የሆነውን የግርማዊነትዎን ንግግር ተከትለን እነዚህን ቃላት ስንናገር እንደ ሕልም ይሰማናል። ግርማዊነትዎ ይህን ታሪካዊ ጉባኤ / ኮንፈረንስ / በማዘጋጀትዎ በየነበሩባቸው ዘመናት ቤተ ክርስቲያንን በቅን ያገለገሉትና የረዱት የሃይማኖታዊና ነገሥታት እውነተኛ ተከታይ መሆንዎን አሳይተዋል። ይህን ግርማ ዊነትዎ ያዘጋጀውን ጉባኤ፤ በማሰብ ለኢትዮጵያ መንግሥትና ሕዝብ፤ እንዲሁም ለኢ ትዮጵያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ጥልቅ ምስጋናችንን እንገልጣለን።—

የእነዚህ የምሥራቅ እኅትማማቾች አብያተ ክርስቲያናት መሪዎችና ኃላፊዎች መገና ሃት ለአብያተ ክርስቲያናቸውን አንድ ትልቅ ታሪካዊ እርምጃ ነው። ምንም እንኳ አንድ ዓይነት ዓላማና እምነት ቢኖረንም እንደ አሁኑ በአንድነት ተገናኝተን ለመወ ያየት ለብዙ መቶ ዓመታት ዕድል አላገኘንም። ነገር ግን አሁን እግዚአብሔር በኢት ዮጵያ ንጉሠ ነገሥት በይሁዳ አንበሳ በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ አማካይነት አንድነት እንድናገኝ አስቻለን። በእውነቱ ዝቅተኛው ራሳችን በቅዱስ ጴጥሮስ መንበር ላይ ከተ ቀመጠበት ጊዜ ጀምሮ አብያተ ክርስቲያናቸውን እንዲገናኙ መንገዱን እንዲከፍትልን እግዚአብሔርን ስንለምነው ነበር። ወዲያው እኛ እንደተሾምን ከሜትሮ ፖሊታን ወን ድሞቻችን ሁለቱ ኢትዮጵያን በነበሩ ጊዜ ግርማዊነትዎን ይህን ነገር እንዲበረቱበት ለማነቃቃት በነሱ አማካይነት አንድ መልእክት ልከን ነበር፤ አሁንም ግርማዊነትዎ በአርቆ አሳቢነት ይህን ኮንፈረንስ ጠፍ፤ እኛም የሶርያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን መሪ ዎች በዚህ ነገር ከልብ ተደስተን። በዚህ አጋጣሚ ጊዜ ግርማዊነትዎ እኛም በታላቅ አክብሮት የምንመለከትዎ የኢትዮጵያ መሪ መሆንዎን ለመናገር እንወዳለን። ሁል ጊዜ በሥርዓተ ቅዳሴ ያችን ግርማዊነትዎን እናስታውሳለን።—

ይህንንም በማድረግ በ፱ኛው መቶ ዓመት የነበሩትን ግር ሲቢሪዩስ፣ ሙስ ባርኪሬ በ፲፪ኛው መቶ ዘመን የነበሩት ግር ዲዮናስዮስ ባርሳሊሺ የመሳሰሉትም የታ ወቁ አባቶችን ትምህርት እንከተላለን። እነሱም በሥርዓተ ቅዳሴያችን የኢትዮጵያን ነገሥታት እንድናስታውስ ከእኛ ጋር ይተባበራሉ። ከእኛም ጋር አንድ ዓይነት እምነ ትን ይሳተፋሉ። ይተባበራሉ፤ አብያተ ክርስቲያናችን በአጭሩ በ፬ኛው መቶ ዘመን ጀምሮ በጣም የቀረበ ግንኙነት አላቸው። የመጀመሪያ የኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ፍሬ ምናጦስ ከኛ መንበር፤ ሥር ከሆነችውከጢሮስ እንደመጣ እንተርካለን። ግር ያዕቆብ ባራድ ዮስ በ፯ኛው መቶ ዘመን ኢትዮጵያን ጎብኝቷል። በዚህም ጊዜ ተሰዓቱ ቅዱሳን አገ ራቸውን ሶርያን ትተው ወደዚህ አገር መጥተዋል። እኛም ይህችን ታላቅ አገር ሕዝ ቧንና ቤተ ክርስቲያናን ለመጎብኘት በመቻላችን የሚሰማን ደስታ በጣም ከፍ ያለ ነው።—

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት

The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianortho.dox.org

አብያተ ክርስቲያናትን የተዋሕዶ ኦርቶዶክስ እምነትን ከአባቶቻችን ነው የወረሰት ። ነገር ግን በጌግዚአብሔር መለኮታዊ የማዳን ኃይል ትርጉሙን ገልጦን ለማሳየት አልቻልንም። በአጠገባችን ላሉት ኢአማንያን፣ አብያተ ክርስቲያናትን የክርስቶስን ወንጌል በጣም እንዲያውቁት ለማድረግ ያልቻሉበት አንዱ ምክንያት ይህ ነው። እንግዲህ በዚህ ጉባኤ በመካከላችን የሚኖረውን አንድነት ማጠናከር ብቻ አይደለም ። ነገር ግን ሕዝባችን በእምነታችን የሚያድጉበትን መንገድ እንደ ገና መመርመር ያስፈልገናል ።—

ከዚህም ሌላ የክርስቲያን ምስክርነታችንን በዓለም መልካም ውጤትን ያሳይ ዘንድ ባንድ የሥራ ፕሮግራም ማስማማት አለብን። በዚህም ዓይነት ኃይሉ ጌግዚአብሔር በጉባኤያችን ለጥንታውያን አብያተ ክርስቲያናትን አንድ መንገድ ይከፍተልን። የሚደረገውንም ሙከራ ይፈጽምልን ዘንድ እንለምንቀለን ።—

ለግርማዊነትዎ፡ ለኢትዮጵያ ሕዝብና ኦርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያን ወንድሞቻችን የሶርያን ቤተ ክርስቲያን ሰላምታ እናቀርባለን ። የሕንድ ቤተ ክርስቲያን ካቶሊኮስ ወንድማችንን ባስልዮስ አገን ፩ኛ በዚህ ጉባኤ ከኛ ጋር ይገኛሉ ። እኝህ አረጋጊ የሽምግልና ጊዜያቸው ላያግዳቸው ከሕንድ ወደ ኢትዮጵያ መጥተው የዚህ ጉባኤ ተካፋይ ሆነው በማየታችን ከፍ ያለ ደስታ ይሰማናል ። አሁንም በሕንድ የሶርያን ቤተ ክርስቲያን ሰላምታ እንድናቀርብ ይፈቀድልን ።

የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ጉባኤ

፩ኛ / ው ሳ ኔ ።

እኛ ከመልእክተኞቻችን ጋር በዚህ ጉባኤ የተሰበሰብን የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት የሆኑት ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴን የሃይማኖት ጋሻ ብለን አውጀናል ።—

የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች ጉባኤ

፪ኛ / ው ሳ ኔ

እኛ ከመልእክተኞቻችን ጋር በጉባኤ ተሰብስብን የነበረን የምሥራቅ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎች የተላካ ውጤት ባስገኘው ጉባኤያችን መጨረሻ ነገሩን ላነሣሱትና በአርቆ አስተዋይነት ጉባኤው እንዲደረግ ላልቻሉት ለግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በረከታችንን ስናቀርብ ደስ እያለን ነው ።

በዚህም አድራጎት ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት በክርስትና ሃይማኖት ውስጥ የተመደባላቸውን ሥራ በማጠናቀቅ የሃይማኖት ጋሻዎች እየተባሉ የተጠሩትን ታላላቅና ቅዱስ መንፈስ ያደረገባቸውን መሪዎች ልማድ ተከትለዋል ። ጉባኤው ይህንን ጉባኤ በማድረጁት ለደከሙት ለግርማዊ ንጉሠ ነገሥትና ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ምስጋና ያቀርባል ። በዚህም ጉባኤ ላይ ስለ ተደረገውም የተከናወነ ድርጅት ጽሕፈት ቤቱን ከመሪው ከክቡር ዋናው ጸሐፊ ጋር ያመሰግናል ።—

የውቤቱን ኢትዮጵያ መሬት ስለጎበኙ ሃይማኖተኛውን ሕዝብንም ስላወቁ የጉባኤው አባሎች በመላ ተደስተዋል ።—

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሃይማኖትና ሥርዓት

The Ethiopian Orthodox Tewahido Church Faith and Order

www.ethiopianortho.dox.org

በፍቅርና በወንድማማቾችነት ለኃያሉ እግዚአብሔር ምስጋና እናቀርባለን። በቅዱስ እግዚአብሔር መሪነት ይህ ጉባኤ ለአብያተ ክርስቲያናትና ለክርስትና እምነት መጠበቅ በደስታ የመሠረተውን መሠረት ለማፋፋትና ለማጠናከር ሌሎች ጉባኤዎች እንደሚከተሉት ጽኑ ስህተት እምነታችን ነው።—

ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት

በምሥራቅ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ጉባኤ ፍጻሜ ያደረገት

የመደምደሚያ ንግግር።

ብፁዓን ወቅዱሳን አርአስተ ሊቃነ ጳጳሳት፤ አሁን በተናገራችሁት ምሥጢራዊ ቃላት ስትሠሩ በሰነበታችሁት መንፈሳዊ ውጤት ልቡናችን በደስታ ተነክቷል። በእርግጥም በቅዱስ መንፈስ ተመርታችሁ ፍቅር አንድነትን ይዛችሁ እንደሠራችሁት በሥራችሁ ውጤት ዓለም ሁሉ ሊረዳ ችሏል።—

የምሥራቅ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን እውነተኛ እምነት እውነተኛ ሥርዓት ያላት እንደሆነች ዓለም ሁሉ ሊቀናባት የሚገባው በዚህ ሰሞን በኅብረት በፈጸማችሁት ነገር ነው።—

«የሀገር ርቀት የሰውን ፍቅር አይከለክለውም» ብሎ ሰሎሞን እንደተናገረው የሀገሩን ርቀት የልባችሁ ቅርብ አጥፍቶታል። ስለዚህ እንደ አንድ ቃል ተናጋሪ እንደ አንድ ልብ አሳቢ ሆናችሁ ተገኝታችኋል። እኛም በበኩላችን ያሰብነው ሁሉ ተፈጽሞልን ይህን መልካም ውጤት ስናይ ለአምላካችን ንጹሕ ምስጋና እናቀርባለን።—

በዛሬው ጉባኤያችሁ ውጤት ተመርኩዘን እናንተንና የቢዛንቲን ኦርቶዶክስ ከዚያም በኋላ ሌሎችንም አብያተ ክርስቲያናት ለመጥራት ዝግጁ መሆናችንን ስንገልጥ ላችሁ ደስታ ይሰማናል። ይኸም ከሆነ በቅርቡ እንደምንገናኝ እምነታችን ፍጹም ነው። ጉባኤው ሲከፈት እንደተናገርነው ሁሉ እየተገናኙ እየተመከከሩና እየተረዳዱ መሥራት ብዙ ጥቅም ተገኝቶበት፤ የዓለም ነገሥታት በብዙ መልክ ይፈጽሙታል። እንግዲያውስ እናንተም ከዛሬ ጀምሮ መንገዱ ክፍት ነው፤ ርዳታችንም አይቋረጥም። የሀሳባችሁ ደጋፊ መሆናችንን ስንገልጥ ግዴታችን መሆኑን በማመን ነው።—

በተለይ የምናመሰግናችሁ ሥራችሁ ንጹሕ መንፈሳዊ ሆኖ ከፖለቲካ የራቀ በመሆኑ ነው። ወደፊትም የምናሳስባችሁ ቤተ ክርስቲያን ራሷ የሰላም ምሳሌ ስለሆነች በየትኛውም ዓለም ቢሆን በሰላማዊ መንገድ ብቻ መገኘት እንዳለባት ነው። ወደ ዓለም ውስጥ ጉዞአችሁ ለትምህርትና ለስብከት ይሁን፤ ስለ ሰውም ልጅ መብትና ስለ ዓለም ሰላም መጸለይ ግዴታችሁ እንደሆነ ስንገልጽ በሪፖርታችሁ ላይ እንደተረዳነው ግዴታችሁን በሚገባ እንደተወጣችሁት ነው። የዓለም ሰላም ሊገኝ የሚችለው በጸሎት በእግዚአብሔር ቸርነት ነው ይህን አስተያየት ሥጋዊ ደማዊ የሆነ ሁሉ ሳይረዳው አይቀርም፤ አሁንም እግዚአብሔር የሥራችሁ መጀመሪያ ሆኖ እንዲከስፈጽማችሁ ውጤቱን በሥራ ላይ ለማዋል እንዲረዳችሁ እንመኛለን።—